

Coğrafi İşaret Konusunda Yazılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses Written on Geographical Indications

Hasan KÖŞKER¹

Özet

Bu araştırma, coğrafi işaret konulu lisansüstü tezlerin çeşitli parametreler çerçevesinde bibliyometrik özelliklerini tespit etmek ve literatüre katkıda bulunmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma verileri Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanından elde edilmiştir. Coğrafi işaret, coğrafi işaretli ve coğrafi işaretlemeler anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan araştırmada 2001-2019 yılları arasında yapılmış 45 teze ulaşılabilmektedir. Konuyla ilgisi olmayan 2 tez, değerlendirme dışı tutulmuş; 34'ü yüksek lisans, 9'u doktora tezi olmak üzere toplam 43 tez araştırma kapsamında incelenmiştir. Bu tezler türü, yayımlandığı yıl, danışman unvanı, hazırlandığı üniversite, enstitüsü, anabilim dalı, konusu, kullanılan anahtar kelimeler ve araştırma yöntemine göre analiz edilerek yorumlanmıştır. Bulgular tez sayısının son yıllarda arttığını, en fazla çalışmanın 2019 (%30,2) yılında gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır. Araştırmada tezlerin daha çok Profesör Dr. (%46,5) unvanlı akademisyenlerin danışmanlığında hazırlandığı görülmektedir. Tezler 28 üniversite bünyesinde, 5 enstitü ve 18 anabilim dalı çatısı altında gerçekleştirilmiştir. En fazla çalışma yapan enstitüler; sosyal bilimler (%65,1) ve fen bilimleri (%27,9) olmuş, en fazla çalışma yapan anabilim dalları ise turizm işletmeciliği (%18,6) ve tarım ekonomisi (%18,6) olmuştur. Söz konusu çalışmalar coğrafi işaret tüketici algısı, coğrafi işaretler, coğrafi işaret koruması, coğrafi işaret turizm ilişkisi, coğrafi işaret gastronomi ilişkisi, coğrafi işaretin kırsal kalkınmaya etkisi ve coğrafi işaretin ekonomik etkileri gibi konularda yoğunlaşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi İşaret, Bibliyometrik Analiz, Lisansüstü Tezler

Abstract

This research was carried out to determine the bibliometric properties of postgraduate theses on geographical indication within the framework of various parameters and to contribute to the literature. The research data were obtained from the database of the Higher Education Council National Thesis Center (YOKTEZ). 45 theses made between 2001-2019 could be reached in the research using the keywords of geographical indication, geographical indicated and geographical indicating. Two theses not related to the subject were excluded from the evaluation, and a total of 43 theses, 34 of which were master theses and 9 were of doctoral dissertations, were examined within the scope of the research. These types of theses were analyzed and interpreted according to the year of publication,

¹Zonguldak Bülent Ecevit
Üniversitesi, Karadeniz Ereğli
Turizm Fakültesi, Zonguldak,
Türkiye

ORCID:

H.K.: 0000-0003-0662-8301

Corresponding Author:

Hasan KÖŞKER

Email:

hasankosker@yahoo.com

Citation: Köşker, H. (2020). Coğrafi İşaret Konusunda Yazılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 10 (4): 775-787.

Submitted: 06.09.2020

Accepted: 02.12.2020

the title of the advisor, the university, institute, department, subject, keywords used and the research method. The findings reveal that the number of theses has increased in recent years and the most studies were carried out in 2019 (30.2%). In the study, it is seen that the theses are mostly prepared under the consultancy of academicians with the title of Professor Dr. (46.5%). Theses were carried out within 28 universities, 5 institutes and 18 departments. Institutes with the most studies; social sciences (61.5%) and natural sciences (27.9%), and the branches that made the most studies were tourism management (18.6%) and agricultural economics (18.6%). These studies focus on issues such as geographical indication consumer perception, geographical indications, geographical indication protection, geographical indication tourism relationship, geographical indication gastronomy relationship, the effect of geographical indication on rural development and the economic effects of geographical indication.

Keywords: Geographical Indication, Bibliometric Analysis, Postgraduate Theses

1. GİRİŞ

Dünyada nüfus artışıyla birlikte küreselleşme, teknoloji ve kapitalizmin ortaya çıkardığı sağlıksız ve kaynağı belli olmayan endüstriyel ürünler, insanların geleneksel, yöresel, sağlıklı ve güvenli ürünlere olan talebini artırmıştır (Meral ve Şahin, 2013). Diğer taraftan dünyada geleneksel ve yerel ürünleri markalaştırmak ve korumak için bazı yasal düzenlemelere gidilmiştir. Bu bağlamda coğrafi işaret; kalite, güven ve yöreselliği temsil eden bir düzenlemedir. Coğrafi işaret, belirli bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kökeninin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş olan ürünü gösteren işarettir (TÜRKPATENT, 2020). Diğer bir ifade ile coğrafi işaret, ayırt edici özelliği ile öne çıkan ve bulunduğu bölge ile özdeşleşen ürünlere atılan belirgin bir imzadır (Oraman, 2015). Coğrafi işaret, fikri ve sınai mülkiyet hakkı olup, tüm üretici ve tüketici haklarını koruyan aynı zamanda kültürel mirasın ve geleneksel üretimin sürdürülebilirliğini ve gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlayan bir sistemdir (Zagrafos, 2008; Bowen ve Zapata, 2009; Polat Üzümcü, 2017).

Coğrafi işaret, bölgesel ve yöresel ürünlerin kalitesini korumak, sürdürülebilirliğini sağlamak (Çekal ve Aslan, 2017: 129) ve bu ürünlerin kaynağı olan yerlerde yaşayan insanların ürünün faydalarından yararlanmasını sağlamak amacıyla ortaya çıkmıştır (Suratno, 2004; Yazıcıoğlu, Işın ve Yalçın, 2019). Coğrafi işaretli ürünleri önemli kılan özellik, yerel ürün ve tatların bu sistemle koruma altına alınabilmesi ve bu sistemin yerel ekonomik kalkınma aracı olarak kullanılabilecek bir olgu olmasıdır (Kan, Gülçubuk ve Küçükçongar, 2012: 94). Doğallık, geleneksellik, sürdürülebilir kalite, bölgesel kalkınma, dünya pazarında rekabet edebilme teminatı (TÜRKPATENT, 2020), küçük üreticilerin korunması, kırsal ve bölgesel kalkınma (Gökovalı, 2007), yeni istihdam olanakları ve ticari hareketlilik (Pektaş, Kahraman ve Alkan, 2018) coğrafi işaretin katma değerlerindedir. Diğer taraftan coğrafi işaretler, ürünün kökeni ile olan kuvvetli ilişki sayesinde tüketicileri, ürünün bulunduğu coğrafyaya çekerek turizmin hareketlenmesini ve bölgesel turizmin canlanmasını da sağlamaktadır (Kan vd., 2012; Jay ve Taylor, 2013; Mercan ve Üzülmöz, 2014).

Avrupa Birliği'nde yerel ürünlerin tescillenip korunabilmesi için coğrafi işaretle ilgili ilk hukuki düzenleme 1992 yılında uygulanmaya başlamıştır (Özkan, 2019). Daha sonraki yıllarda diğer ülkelerde konu ile ilgili bazı hukuki düzenlemeler şekillenmeye başlamıştır. Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olan Türkiye, Avrupa Birliği'nin coğrafi işaretlere ilişkin 2081/1992 Sayılı Konsey Tüzüğü'nden etkilenerek (Oraman, 2015) coğrafi işaret sürecini 1995 yılında çıkarılan 555 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile başlatmıştır. Coğrafi işaretli ürünler kapsamına yöresel gıdalar, tarımsal, hayvansal ve bitkisel ürünler, el sanatları, madenler, sanayi ürünleri ve hayvan ırkları girmektedir. 5 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla Türkiye'de tescil edilmiş coğrafi işaretli ürün sayısı 507, değerlendirme sürecindeki ürün sayısı 588'dir (TÜRKPATENT, 2020). Türkiye'nin coğrafi yapısı, iklimi, toprak yapısı, kültürel geçmişi, beşeri sermayesinin çeşitliliği, özgün ürünleri ve

farklı imalat teknikleri göz önüne alındığında coğrafi işarete konu olabilecek çok sayıda ürün olabileceği beklentisi oluşmaktadır (Gökovalı, 2007: 143).

Son yıllarda coğrafi işaret, uluslararası ve ulusal literatürde araştırmacıların üzerinde çalışmaya başladığı bir konu olarak dikkat çekmektedir. Bu araştırmanın amacı, coğrafi işaret konulu lisansüstü tezlerin çeşitli parametreler çerçevesinde bibliyometrik özelliklerini tespit etmek ve literatüre katkı sağlamaktır. Araştırma literatür, yöntem, bulgular, sonuç ve tartışma bölümü ile son bulmaktadır.

2. LİTERATÜR

Bibliyometri 20. yüzyılın son çeyreğinde ortaya çıkan bir kavram olup belgelerin sayımından analizine kadar matematiksel ve istatistiksel tekniklerin kitaplara, yayınlara ve diğer belgelere uygulanması suretiyle yayıncılık ve iletişim kalıplarını inceleyen bir alandır (Diotado, 1994). Bibliyometri kavramı ilk olarak 1969 yılında Pritchard tarafından ortaya konulmuş, matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin kitaplara ve diğer iletişim araçlarına uygulanması olarak tanımlanmıştır (Aydın ve Aksöz, 2019: 617). 1970'li yıllardan beri bibliyometrik çalışmalar iletişim, bilgisayar, ekonomi, eğitim ve psikoloji gibi disiplinlerde yaygın olarak kullanılmaktadır. Öte yandan bibliyometri; sosyoloji, tarih, kütüphane ve iletişim bilminde bir alt disiplin haline gelmiştir (Lee, 2015: 17). Bu bağlamda turizm alanında da bildiri, makale ve lisansüstü tezlere yönelik bibliyometrik çalışmalar yapılmaktadır.

Türkiye'de turizm alanında bibliyometrik çalışmalara 1990'lı yıllardan itibaren rastlanmaktadır (Evren ve Kozak, 2014). Lisansüstü tezlere yönelik bibliyometrik çalışmalar incelendiğinde turizm (Turan, 2014; Tayfun vd., 2016), turizm eğitimi (Polat Üzümcü, 2019), turizm pazarlaması (İnce, Gül ve Bozyiğit, 2017), yiyecek-içecek (Aydın, 2017; Ayaz ve Türkmen, 2018), gastronomi (Sünnetçioğlu vd., 2017; Şahin vd., 2018), destinasyon (Aydın ve Aksöz, 2019), ekoturizm (Gökkaya, Acar ve Yıldırım, 2017), sürdürülebilir turizm (Güdü Demirbulat ve Tetik Dinç, 2017), kırsal turizm (Gül ve Gül, 2018), tarım turizmi (Akkaşoğlu vd., 2019), inanç turizmi (Özçoban, 2020), sağlık turizmi (Canik ve Güneren Özdemir, 2019), termal turizm (Oğuzbalaban, 2019), medikal turizm (Çolakoğlu, Altun ve Kıykaç, 2019), iklim değişikliğinin turizme etkisi (Polat, Düzgün ve Yeşiltaş, 2019) gibi konularda çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Ayrıca lisansüstü tezlerle birlikte makale ve bildirilerin bir arada değerlendirildiği engelli turizmi (Cevizkaya, İlsay ve Avcıkurt, 2014), kırsal turizm (Bozok, Kılıç ve Özdemir, 2017), turizm rehberliği (Çapar, Toksöz ve Dönmez, 2018) gibi konularda da çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalarda tezin türü, yayımlandığı dil, danışmanın unvanı, yayımlandığı yıl, üniversite, enstitü, anabilim dalı, konusu, araştırma yöntemi, örneklem, kullanılan anahtar kelimeler, sayfa sayısı gibi parametreler dikkate alınarak incelenmiştir.

Afifi (2009), 1975-2008 yılları arasında Mısır'daki 3 üniversite bünyesinde turizm konusunda hazırlanan 55 doktora tezini incelemiştir. Çalışmada turizm olayının ülkede çekici bir olay olmasına rağmen bu konudaki araştırmaların yetersiz olduğu, doktora tezlerinin büyük bir çoğunluğunun akademik personel tarafından üretildiği (%80), tezlerin ağırlıklı olarak turizm pazarlaması, turizm planlaması ve gelişimi, turizm ekonomisi, turizm yönetimi ve uluslararası politika konularında yazıldığı tespit edilmiştir.

Tayfun vd., (2016), 1985-2016 yılları arasında Gazi Üniversitesi bünyesinde turizm konusunda hazırlanan 367 lisansüstü tezi incelemiştir. Çalışmada yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinden fazla olduğu, tezlerin daha çok Yrd. Doç. Dr. unvanına sahip öğretim üyelerince yürütüldüğü, tezlerin en fazla eğitim bilimleri enstitüsü çatısı altında gerçekleştirildiği, ilk dönem çalışmalarında pazarlama disiplininin ilk sırada olduğu, ikinci dönem çalışmalarında ise yönetim ve organizasyon disiplinine yönelik çalışmaların ilk sırada olduğu tespit edilmiştir.

Diğer taraftan lisansüstü tezlerin özet kurgusunda; genellikle amaç, yöntem ve sonuca değinilirken tartışma ve önerilere çoğunlukla yer verilmediği aktarılmaktadır.

Gökkaya vd., (2017), 2000-2017 yılları arasında ekoturizm konusunda yazılmış 73 lisansüstü tezi incelemişlerdir. Bunlardan 58'inin yüksek lisans, 15'nin doktora tezi olduğu, tezlerin %90'nunun 2006 yılından sonra hazırlandığı, tezlerin 24 farklı üniversite bünyesindeki sosyal bilimler, fen bilimleri ve eğitim bilimleri enstitülerinin peyzaj mimarlığı ve turizm işletmeciliği anabilim dalı tarafından hazırlandığı tespit edilmiştir.

Sünnetçioğlu vd., (2017), 1987-2017 yılları arasında turizm alanında yapılmış 33 gastronomi konulu tezi incelemişlerdir. Yapılan çalışma sonucunda konu ile ilgili ilk tezin 1987 yılında yazıldığı, 2009 yılına kadar herhangi bir teze rastlanmadığı, tezlerin 2009 yılından sonra yazılmaya başlandığı, yazılan tezlerin ağırlıklı olarak yüksek lisans düzeyinde olduğu ve genellikle pazarlama konusu kapsamında olduğu tespit edilmiştir.

Şahin vd., (2018), gastronomi ve mutfak sanatları anabilim dalı bünyesinde 2014-2017 yılları arasında yapılmış 23 lisansüstü tez çalışması üzerine yaptıkları incelemede, yazılan tüm tezlerin yüksek lisans tezi olduğu ve 6 üniversite bünyesindeki sosyal bilimler enstitüsü tarafından hazırlandığı tespit edilmiştir. Diğer önemli bir bulgu söz konusu tezlerin geçmişine bakıldığında bu tezlerin çoğunlukla turizm işletmeciliğiyle ilgili çalışmalarla literatürde yer bulduğu görülmektedir.

Aydın ve Aksöz (2019), 2003-2018 yılları arasında destinasyon konusunda yazılmış 236 lisansüstü tezi incelemişler. Çalışmada konu ile ilgili çalışmaların 2010 yılından sonra artış gösterdiği, tezlerin büyük bir kısmının sosyal bilimler enstitüsü ve turizm işletmeciliği anabilim dalı bünyesinde hazırlandığı, yine tezlerin büyük bir bölümünün yüksek lisans tezlerinden oluştuğu ve danışman unvanlarının büyük ölçüde Doç. Dr. unvanlı olduğu ifade edilmektedir.

Canik ve Güneren Özdemir (2019), 1988-2017 yılları arasında sağlık turizmi konusunda yazılmış 168 lisansüstü tezin analizini yapmışlar. Çalışmada yüksek lisans tezlerinin ağırlıkta olduğu (139) görülmektedir. En fazla tezlerin sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde, işletme ve turizm işletmeciliğini anabilim dalı çatısı altında hazırlandığı, en fazla çalışılan konunun termal turizm olduğu, en fazla tez üreten üniversitenin Dokuz Eylül Üniversitesi olduğu görülmektedir.

Çolakoğlu vd., (2019), 2008-2018 yılları arasında medikal turizm konusunda yazılmış 31 lisansüstü tezi incelemişler. Araştırmada yüksek lisans tezlerinin %92 düzeyinde olduğu, yüksek lisans tezlerinin 60-166, doktora tezlerinin ise 95-173 sayfa aralığında olduğu görülmektedir. En fazla tezin sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde, Prof. Dr. ve Yrd. Doç. Dr. danışmanlığında tamamlandığı ortaya konulmuştur. Diğer taraftan tezlerin 21 üniversite bünyesinde hazırlandığı, tezlere en fazla katkıda bulunan üniversitelerin, Akdeniz, Balıkesir ve Beykent Üniversitesi olduğu, en çok çalışılan konuların da destinasyon potansiyeli, hizmet yeterliliği ve yönetsel sorunlar olduğu tespit edilmiştir.

Oğuzbalaban (2019), 1988-2018 yılları arasında termal turizm konusunda yazılmış 76 lisansüstü tezi incelemiştir. Araştırmada yüksek lisans tezlerinin daha ağırlıkta olduğu, en fazla tez üreten enstitünün sosyal bilimler enstitüsü (%89,4), en fazla tez üreten anabilim dalının işletme anabilim (%38,1), en fazla tez üreten üniversitenin ise Afyon Kocatepe Üniversitesi olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan tezlerde yönetim ve organizasyon konularının ilk sırada olduğu, nicel araştırma yönteminin daha çok tercih edildiği ve örneklem olarak da yerli turistlerin daha fazla yer aldığı görülmektedir.

Özçoban (2020), 1998-2019 yılları arasında inanç turizmi konusunda yazılmış 47 lisansüstü tezi incelemiştir. Araştırmada yüksek lisans tezlerinin %96 düzeyinde olduğu görülmektedir. En

fazla tezin sosyal bilimler enstitüsü ve turizm işletmeciliği anabilim dalı çatısı altında, Pof. Dr. ve Dr. Öğr. Üyesi danışmanlığında tamamlandığı ortaya konulmuştur. Diğer taraftan tezlerin 27 farklı üniversite bünyesinde hazırlandığı, tezlere en fazla katkıda bulunan üniversitelerin Dokuz Eylül, Kastamonu ve Gazi Üniversitesi olduğu tespit edilmiştir.

3. YÖNTEM

Bibliyometrik incelemeler, bilimsel anlamda bir bilim dalında veya çalışma alanında tespit edilen eserlerin incelendiği, değerlendirildiği, tasnif edildiği ve gerçekçi analizlerle durum tespitinin yapıldığı detayları anlamaya yönelik bir çalışma yöntemidir (Şahin vd., 2018: 37). Bu tarz çalışmalar, bir bilim dalıyla ilgili literatüre ilişkin gerçekçi bir profil ortaya koymakta, yayınların kaydı, tanımı, sınıflandırılması ve çözümlenmeleri hakkında bilgi vermek suretiyle ilgili bilim dalına yazılı doküman sağlayarak (Sünnetçioğlu vd., 2017) kaydedilen bilginin üretimi, yayılması ve kullanılmasına katkıda bulunmaktadır (Tague-Sutcliffe, 1992). Bilimsel yayınları değerlendirmek için her türlü yayının bibliyometrik incelemesi yapılabilmektedir. Bibliyometrik çalışmalarda analiz edilen ortak unsurlar: yazarlık, başlık, yayın tarihi, yayın şekli, dili, konu, referanslar, alıntılar, kurumlar ve coğrafi dağılım şeklinde olmaktadır. Daha kaliteli ölçümler için başka parametreler de kullanılabilir (Lee, 2015).

Boyras (2018), Türkiye’de 2013-2017 yılları arasında düzenlenen 26 farklı turizm kongresinde coğrafi işaretli ürünler hakkında yazılmış bildirilerin bibliyometrik incelemesini yapmıştır. Yapılan incelemede konuyla ilgili sadece 9 bildiriye ulaşılabilmektedir. Araştırmada, turizm kongrelerinde coğrafi işaret konusunun temsil oranının çok düşük düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Diğer taraftan lisansüstü tezlerin incelendiği bibliyometrik bir çalışmaya rastlanamamıştır. Bu açıdan ele alınan araştırmanın önemli olduğu söylenebilir. Bu araştırma, coğrafi işaret temalı lisansüstü tezlerin çeşitli parametreler çerçevesinde bibliyometrik özelliklerini tespit etmek ve literatüre katkıda bulunmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma amacı doğrultusunda cevap aranan sorular:

- Lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımları nasıldır?
- Lisansüstü tezlerin danışman unvanlarına göre dağılımları nasıldır?
- Lisansüstü tezlerin hazırlandıkları yıllara göre dağılımları nasıldır?
- Lisansüstü tezlerinin üniversitelere göre dağılımları nasıldır?
- Lisansüstü tezlerin hazırlandıkları enstitülere göre dağılımları nasıldır?
- Lisansüstü tezlerin hazırlandıkları anabilim dalına göre dağılımları nasıldır?
- Lisansüstü tezlerin konularına göre dağılımları nasıldır?
- Lisansüstü tezlerde hangi anahtar kelimeler kullanılmıştır?
- Lisansüstü tezlerde hangi araştırma yöntemi kullanılmıştır?

Nitel olarak tasarlanan araştırmada veriler, Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanından elde edilmiştir. Coğrafi işaret, coğrafi işaretli ve coğrafi işaretlemeler anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan araştırmada 45 teze ulaşılabilmektedir. Ancak 2 tez, araştırma konusuyla ilgili olmadığından değerlendirme dışı tutulmuş; 34’ü yüksek lisans, 9’u doktora tezi olmak üzere toplamda 43 tez araştırma kapsamında bibliyometrik açıdan incelenmiştir.

4. BULGULAR

Tablo 1’de lisansüstü tezlerin türleri ve danışman unvanlarına göre dağılımları görülmektedir. Tablo incelendiğinde 34’ü yüksek lisans (%79), 9’u (%21) doktora düzeyinde olmak üzere toplam 43 tezin olduğu görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinin sayısı olarak açık ara önde olduğu dikkat çekmektedir. Danışman unvanlarına bakıldığında en fazla tezin Prof. Dr. (%46,5) unvanlı akademisyenlerin danışmanlığında yönetildiği görülmektedir. Bunu sırasıyla Doç. Dr.

(%27,9), Yrd. Doç. Dr./Doktor Öğretim Üyesi (%23,3) ve Dr. (%2,3) unvanlı akademisyenler takip etmektedir.

Tablo 1. Lisansüstü Tezlerin Türüne ve Danışman Unvanlarına İlişkin Sayısal Veriler

Tez Türü	f	%	Danışman							
			Prof. Dr.		Doç. Dr.		Yrd. Doç/Dr. Öğretim Üyesi		Dr.	
			f	%	f	%	f	%	f	%
Yüksek Lisans	34	79	14	32,5	11	25,6	9	21	-	-
Doktora	9	21	6	14	1	2,3	1	2,3	1	2,3
Toplam	43	100	20	46,5	12	27,9	10	23,3	1	2,3

Tablo 2’de lisansüstü tezlerin yıllara ve türlerine göre dağılımı bulunmaktadır. Tablo incelendiğinde ilk lisansüstü tezin 2001 yılında hazırlandığı görülmektedir. 2001’den 2005 yılına kadar çalışma yapılmamıştır. 2006 yılında çalışmalara yeniden başlanmış ancak 2007, 2008 ve 2012 yıllarında yapılan herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. En fazla tez 2019 (%30,2) yılında gerçekleştirilmiştir. Onu %9,3’lük oranla 2016 ve 2017 yılları takip etmektedir. Bulgular her geçen yıl coğrafi işaretle ilgili konularda tamamlanan tez sayısında artış olduğunu ve bu artışın devam edebileceğini göstermektedir.

Tablo 2. Lisansüstü Tezlerin Yıllara ve Türüne Göre Dağılımı

Yıl	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	
	f	f	f	%
2001	1	-	1	2,3
2006	1	1	2	4,6
2009	2	1	3	7
2010	-	2	2	4,6
2011	1	2	3	7
2013	3	-	3	7
2014	2	-	2	4,6
2015	3	-	3	7
2016	4	-	4	9,3
2017	3	1	4	9,3
2018	3	-	3	7
2019	11	2	13	30,2
Toplam	34	9	43	100

Tablo 3’te lisansüstü tezlerin hazırlandığı üniversitelere göre dağılımı bulunmaktadır. Tabloda görüleceği üzere lisansüstü tezler 28 üniversite bünyesinde gerçekleştirilmiştir. Tez üretiminde Akdeniz Üniversitesi toplamda 5 teze (%11,6) ilk sırada, Dokuz Eylül Üniversitesi 4 teze (%9,3) ikinci sırada yer almaktadır. Diğer üniversitelerden 8’i 2 tez üretebilmişken, 18’i de ancak 1 tez üretebilmiştir.

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Hazırlanıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Hazırlanıldığı üniversite	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Afyon Kocatepe	1		-		1	2,3
Akdeniz	4		1		5	11,6
Ankara	1		1		2	4,7
Ankara Hacı Bayram Veli	-		1		1	2,3
Atatürk	2		-		2	4,7
Balıkesir	1		-		1	2,3
Bahçeşehir	1		-		1	2,3
Bartın	1		-		1	2,3
Boğaziçi	1		-		1	2,3
Çanakkale Onsekiz Mart	2		-		2	4,7
Dokuz Eylül	3		1		4	9,3
Ege	-		1		1	2,3
Gazi	2		-		2	4,7
Gazi Osman Paşa	2		-		2	4,7
Haliç	-		1		1	2,3
Hacettepe	-		1		1	2,3
İstanbul	-		1		1	2,3
İstanbul Teknik	-		1		1	2,3
Kastamonu	2		-		2	4,7
Kırıkkale	1		-		1	2,3
Kahramanmaraş Sütçü İmam	1		-		1	2,3
Mardin Artuklu	1		-		1	2,3
Marmara	2		-		2	4,7
Muğla Sıtkı Koçman	2		-		2	4,7
Pamukkale	1		-		1	2,3
Sakarya	1		-		1	2,3
Selçuk	1		-		1	2,3
Yeditepe	1		-		1	2,3
Toplam	34		9		43	100

Tablo 4'te lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımı yer almaktadır. Tablo incelendiğinde tezlerin 5 enstitü bünyesinde hazırlandığı görülmektedir. En fazla tez, sosyal bilimler (%65,1) ve fen bilimleri (%27,9) enstitüsü bünyesinde hazırlanmıştır. Eğitim bilimleri, lisansüstü eğitim bilimleri ve Avrupa Birliği enstitüsü tarafından 1'er tez hazırlanmıştır.

Tablo 4. Lisansüstü Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitü	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Sosyal Bilimler	24	70,6	4	44,4	28	65,1
Eğitim Bilimleri	1	3	-	-	1	2,3
Fen Bilimleri	9	26,4	3	33,3	12	27,9
Lisansüstü Eğitim Bilimleri	-	-	1	11,1	1	2,3
Avrupa Birliği	-	-	1	11,1	1	2,3
Toplam	34	100	9	100	43	100

Coğrafi İşaret Konusunda Yazılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Tablo 5'te lisansüstü tezlerin hazırlandığı anabilim dalları yer almaktadır. Tabloda tezlerin 18 anabilim dalı çatısı altında gerçekleştirildiği görülmektedir. Tezlerin 18 farklı anabilim dalı çatısı altında hazırlanması göz önüne alındığında, birçok anabilim dalının konuya ilgi duyduğu anlaşılmaktadır. Tablo incelendiğinde tezlerinin ağırlıklı olarak %18,6'lık bir oranla turizm işletmeciliği ve tarım ekonomisi anabilim dalları tarafından üretildiği görülmektedir. Onları iktisat, işletme, coğrafya, gastronomi ve mutfak sanatları, gıda mühendisliği ve özel hukuk anabilim dalları takip etmektedir.

Tablo 5. Lisansüstü Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Anabilim Dalı	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	
	f	f	f	%
Turizm İşletmeciliği	7	1	8	18,6
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	1	-	1	2,3
Gastronomi ve Mutfak Sanatları	1	1	2	4,7
İşletme	2	1	3	7
İktisat	5	1	6	14
Bütünleşik Pazarlama Yönetimi	1	-	1	2,3
Halkla İlişkiler ve Reklamcılık	1	-	1	2,3
Tarım Ekonomisi	7	1	8	18,6
Gıda Mühendisliği	-	2	2	4,7
Hukuk	1	-	1	2,3
Özel Hukuk	2	-	2	4,7
Avrupa Birliği	-	1	1	2,3
Coğrafya	1	1	2	4,7
Şehir Bölge Planlama	1	-	1	2,3
Dış Ticaret Eğitimi	1	-	1	2,3
Orman Mühendisliği	1	-	1	2,3
Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi	1	-	1	2,3
Sosyoloji	1	-	1	2,3
Toplam	34	9	43	100

Tablo 6'da lisansüstü tezlerin konularına göre dağılımı yer almaktadır. Tabloda 19 farklı konuda çalışma yapıldığı görülmektedir. En çok çalışılan konular; coğrafi işaret tüketici algısı (%16,3), coğrafi işaretlemeler (%11,6), coğrafi işaret koruması (%9,3), coğrafi işaret gastronomi ilişkisi (%9,3), coğrafi işaretin kırsal kalkınmaya etkisi (%9,3) ve coğrafi işaretin ekonomik etkileri (%7) olmuştur. Bunları diğer konularda yapılan farklı çalışmalar takip etmektedir.

Tablo 6. Lisansüstü Tezlerde Çalışılan Konular

Konu	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	
	f	f	f	%
Coğrafi işaretin şehir markalaşmasına etkisi	2	-	2	4,7
Coğrafi işaretlemeler	4	1	5	11,6
Coğrafi işaret koruması	3	1	4	9,3
Coğrafi işaret gastronomi ilişkisi	4	-	4	9,3
Coğrafi işaret turizm ilişkisi	2	-	2	4,7
Coğrafi işaret tüketici algısı	6	1	7	16,3
Coğrafi işaretin destinasyon pazarlamasına etkisi	1	-	1	2,3
Coğrafi işaretin ekonomik etkileri	1	2	3	7
Coğrafi işaretin bölgesel kalkınmaya etkisi	1	-	1	2,3
Coğrafi işaretin kırsal kalkınmaya etkisi	4	-	4	9,3
Coğrafi işaretin rekabet gücü	1	-	1	2,3
Coğrafi işaret yerel ürün ilişkisi	-	1	1	2,3
Coğrafi işaretleme sistemi	1	-	1	2,3
Coğrafi işaretin kentsel planlamaya etkisi	1	-	1	2,3
Coğrafi işaretli ürünlerin akademik başarıya etkisi	1	-	1	2,3
Coğrafi işaret ve gıda güvenliği	-	1	1	2,3
Coğrafi işaret karakterizasyonu	-	1	1	2,3
Coğrafi işaretli ürünleri pazarlama stratejileri	1	-	1	2,3
Coğrafi işaret tüketici tercihleri	1	1	2	4,7
Toplam	34	9	43	100

Tablo 7’de lisansüstü tezlerde kullanılan anahtar kelimeler bulunmaktadır. Tezler incelendiğinde en sık kullanılan 3 anahtar kelimenin sırasıyla coğrafi işaret/ler, destinasyon isimleri ve yerel ürün isimleri olduğu görülmektedir. Bununla birlikte tezlerin konusuna ve değişkenlerine bağlı olarak farklı anahtar kelimelere rastlanabilmektedir.

Tablo 7. Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Anahtar Kelimeler

Anahtar Kelimeler	f
Coğrafi işaret/ler	37
Destinasyon isimleri	13
Yerel ürün isimleri	10
Yöresel ürünler, gıda ürünleri	6
Menşee	5
Mahreç	4
Markalaşma, destinasyon, gıda pazarlaması, turizm, gastronomi turizmi, gastronomi	3
Şehir markası yaratma, tüketici algısı, tüketici tercihleri, rekabet, kırsal kalkınma, gastronomik kimlik, bölgesel kalkınma, ekonomik kalkınma,	2
Marka kimliği, marka değeri, marka hukuku, Avrupa Birliği Hukuku, Avrupa Birliği, endüstriyel hak, fikri mülkiyet hakları, coğrafi işaret farkındalığı, coğrafi işaret algısı, destinasyon pazarlama, liberalleşme, tarım politikası, ülke orjin işareti, işletme yönetimi, ekonomi, yerel ekonomi, ulusal ekonomi, makro ekonomi, mikro ekonomi, kalkınma, bölgesel gelişim, ithalat, ihracat, dış ticaret, Dünya Ticaret Örgütü, üretici, tüketici, ödeme isteği, eğitim, kaynak, geleneksel ürün, Türkiye, sürdürülebilirlik, sürdürülebilir turizm, özel ilgi turizmi, turistik ürün, turizm değeri, bölgesel turizm gelişimi, restoran, ürün profilleri, işletme, bileşim, mineral, vitamin, şeker, organik asit, heckman, AHP, HPLC, anket, analiz, koşullu değerlendirme, principal compovel kümeleme analizi, conjoint analizi, çelişkili meta analiz biçimi, karşılaştırmalı üstünlük, bulanık eşli karşılaştırma.	1

Tablo 8’de lisansüstü tezlerde kullanılan araştırma yöntemleri yer almaktadır. Tezlerde nitel, nicel ve karma araştırma yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir. 43 tezden 20’si nitel, 19’u nicel, 4’ü de nicel ve nitel (karma) yöntemi bir arada kullanmıştır. İlk yıllarda yazılmış olan tezlerde nitel araştırma yöntemlerinin, son yıllarda yazılmış tezlerde ise nicel araştırma yöntemlerinin daha fazla tercih edildiği tespit edilmiştir.

Tablo 8. Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Araştırma Yöntemleri

Yöntem	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Nicel	17	50	2	22,2	19	44,2
Nitel	15	44	5	55,5	20	46,5
Karma	2	6	2	22,2	4	9,3
Toplam	34	100	9	100	43	100

SONUÇ ve TARTIŞMA

Bibliyometri, bir bilim dalının farklı çalışma alanlarında üretmiş olduğu yayınların incelendiği, tasnif edildiği ve örüntülerin bilimsel bir bakış açısıyla ortaya konulduğu çalışmalardır. Son yıllarda sosyal bilimlerde ve turizm alanında bibliyometrik çalışmalara sıklıkla rastlamak mümkündür. Bu çalışmada coğrafi işaret konulu 43 lisansüstü tez çalışması türü, danışmanın unvanı, yayımlandığı yıl, hazırlandığı üniversite, enstitüsü, anabilim dalı, konusu, kullanılan anahtar kelimeler ve araştırma yöntemine göre incelenerek analiz edilmiştir. Ulusal literatürde coğrafi işaretle ilgili lisansüstü tezleri inceleyen bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu yönüyle bu araştırmanın önemli olduğu, literatüre katkıda bulunabileceği ve kaynak teşkil edebileceği düşünülmektedir.

Coğrafi işaret konusundaki ilk lisansüstü tez 2001 yılında hazırlanmıştır. 2001’den 2005 yılına kadar çalışma yapılmamıştır. 2006 yılından itibaren tekrar çalışmalar görülmektedir. En fazla tez 2019 (%30,2) yılında üretilmiştir. Bu bulgulara dayanarak coğrafi işaret bilincinin son yıllarda arttığı söylenebilir. Hazırlanan tezlerin ağırlıkta yüksek lisans tezi (%79) olduğu, doktora düzeyindeki tezlerin (%21) daha sınırlı olduğu görülmektedir. Bu sonuç daha önce yapılan bazı araştırmalarla örtüşmektedir (Tayfun vd., 2016; Gökçaya vd., 2017; Sünnetçioğlu vd., 2017; Aydın ve Aksöz, 2019; Canik ve Güneren Özdemir, 2019; Oğuzbalaban, 2019; Özçoban, 2020).

Tezleri yöneten danışman unvanlarına bakıldığında Prof. Dr. unvanlı akademisyenlerin açık ara önde oldukları, onları Doç. Dr. unvanlı akademisyenlerin takip ettiği görülmektedir. Bu sonuç daha tecrübeli olan Prof. Dr. ve Doç. Dr. unvanındaki akademisyenlerin coğrafi işaret konusunda daha duyarlı ve ilgili olduklarını göstermektedir. Çolakoğlu vd., 2019 ile Özçoban, 2020 tarafından yapılan çalışmalarda da Prof. Dr. unvanlı akademisyenlerin danışmanlıklarının fazla olduğu görülmektedir.

Araştırma lisansüstü tezlerin 28 üniversite bünyesinde hazırlandığını ortaya koymaktadır. Yayın sayısında Akdeniz Üniversitesi 5 tezle (%11,6) ilk sırada, Dokuz Eylül Üniversitesi 4 tezle (%9,3) ikinci sırada yer almaktadır. Bu üniversiteleri 2 ve 1 tez üretmekle diğer üniversiteler takip etmektedir. Diğer taraftan tezler 5 enstitü bünyesinde hazırlanmış olup, en fazla tez sosyal bilimler enstitüsü (%65,1) tarafından hazırlanmıştır. Onu, fen bilimleri enstitüsü (%27,9) takip etmektedir. Anabilim dallarına bakıldığında tezlerin 18 anabilim dalı çatısı altında gerçekleştirildiği görülmektedir. Tezlerin üretimine en fazla katkıda bulunan anabilim dalları turizm işletmeciliği ve tarım ekonomisi olmuştur. Şahin vd., 2018; Çolakoğlu vd., 2019; Aydın ve Aksöz, 2019 tarafından yapılan çalışmalarda da en fazla tez üreten enstitünün sosyal bilimler enstitüsü, en fazla tez üreten anabilim ise dalının turizm işletmeciliği anabilim dalı olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada diğer araştırmalardan farklı olan bulgu, fen bilimleri enstitüsü çatısı altında olan tarım ekonomisi

anabilim dalının turizm işletmeciliği anabilim dalı kadar tez üretmiş olmasıdır. Bu sonuç tarım ekonomisi anabilim dalının turizm işletmeciliği anabilim dalı kadar coğrafi işaretli ürünlerle ilgilendiğini ortaya koymaktadır.

En çok çalışılan konular; coğrafi işaret tüketici algısı (%16,3), coğrafi işaretlemeler (%11,6), coğrafi işaret koruması (%9,3), coğrafi işaret gastronomi ilişkisi (%9,3), coğrafi işaretin kırsal kalkınmaya etkisi (%9,3) ve coğrafi işaretin ekonomik etkileri (%7) olmuştur. Tezlerde en sık kullanılan anahtar kelimelerin sırasıyla coğrafi işaret, coğrafi işaretler, destinasyon isimleri ve yerel ürün isimleri olduğu tespit edilmiştir. 43 tezdten 20'si nitel, 19'u nicel, 4'ü de hem nitel hem de nitel yöntemi bir arada kullanmıştır. İlk yıllarda yazılmış tezlerde nitel araştırma yöntemlerinin, son yıllarda yazılmış tezlerde ise nicel araştırma yöntemlerinin daha fazla tercih edildiği tespit edilmiştir. Bu durum son yıllarda istatistik programlarının yaygın olarak kullanılmasına bağlanabilir.

Bu araştırmada Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanında yer alan coğrafi işaretle ilgili paylaşıma açık tüm tezlere ulaşılmıştır. Belirlenen parametreler doğrultusunda geçmiş araştırmalar toplu bir şekilde analiz edilerek yorumlanmıştır. Bulgular son yıllarda coğrafi işaret konusuna yoğun bir ilgi duyulduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle ilerleyen zamanlarda konuyla ilgili yeni bibliyometrik çalışmalar gerekebilir. Gelecekte yapılacak yeni çalışmalarda farklı parametreler kullanılarak değişik bulgulara ulaşılabilir. Ulusal literatürde bildirileri inceleyen bir çalışmaya rastlanabilmiş ancak makaleleri inceleyen bir çalışmaya rastlanamamıştır. Makalelerin de farklı parametreler kullanılarak incelenmesi literatüre katkı sağlayacaktır. Ayrıca lisansüstü tez, makale ve bildiriler bir arada bibliyometrik açıdan incelenerek karşılaştırmalar yapılabilir. Öte yandan ulusal ve uluslararası yayınların da bir arada incelenmesi, değerlendirilmesi ve karşılaştırmaların yapılması mümkündür.

KAYNAKÇA

- Afifi G. M. H. (2009). Tourism as the Subject of Doctoral Theses in Egypt, 1975-2008, *Anatolia An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 20 (2), 387-400.
- Akkaşoğlu, S., Akyol, C., Ulama, Ş. ve Zengin, B. (2019). Tarım Turizmine Yönelik Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7 (2), 1193-1218.
- Ayaz, N. ve Türkmen, B. M. (2018). Yöresel Yiyecekleri Konu Alan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 2 (1), 22-38.
- Aydın, B. (2017). Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezinde (Yöktez) Yiyecek İçecek İşletmeciliği Alanında Kayıtlı Bulunan Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Jomat Disiplinlerarası Akademik Turizm Dergisi*, 2 (1), 23-38.
- Aydın, B. ve Aksöz, E. O. (2019). Destinasyon Alanında Yazılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7 (1), 615-636.
- Bowen, S. ve Zapata, A. V. (2009). Geographical Indications, Terroir and Socio Economic and Ecological Sustainability: The Case of Tequila, *Journal of Rural Studies*, 25 (1), 108-119.
- Boyras, M. (2018). Turizm Kongrelerinde Yer Alan Coğrafi İşaretle İlgili Bildirilerin Değerlendirilmesi, *Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 2 (6), 36-49.
- Bozok, D., Kılıç, S. N. ve Özdemir, S. S. (2017). Turizm Literatüründe Kırsal Turizmin Bibliyometrik Analizi, *Journal of Human Sciences*, 14 (1), 187-202.
- Canik, S. ve Güneren Özdemir, E. (2019). Sağlık Turizmini Konu Alan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Değerlendirmesi (1988-2017), *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 30 (2 Özel Sayı), 125-134.
- Cevizkaya, G., İlsay, S. ve Avcıkurt, C. (2014). Turizm Yazınında Engellilerle İlgili Çalışmaların Bibliyometrik Profili (2000-2013), *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 2, 101-108.
- Çapar, G., Toksöz, D. ve Dönmez, B. (2018). Turizm Rehberliği Alanında Yapılan Akademik Çalışmaların İncelenmesi, *Turizm Rehberliği Dergisi (TURED)*, 1 (2), 57-73.
- Çekal, N. ve Aslan, B. (2017). Gastronomik Bir Değer Olarak Tarhana ve Coğrafi İşaretlemede Tarhananın Yeri ve Önemi, *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 124-135.

Coğrafi İşaret Konusunda Yazılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

- Çolakoğlu, Ü., Altun, H. E. ve Kıykaç, B. (2019). Türkiye'deki Medikal Turizm Tezlerinin Bibliyometrik Profili (2008-2018), *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 30 (2 Özel Sayı), 135-143.
- Diodato, V. P. (1994). *Dictionary of Bibliometrics*. USA: The Hawthorne Press.
- Evren, S. ve Kozak, N. (2014). Bibliometric Analysis of Tourism and Hospitality Related Articles Published in Turkey, *Anatolia An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 25 (1), 61-80.
- Gökkaya, S., Acar, A. ve Yıldırım, M. (2017). Ekoturizm Konusunun Lisansüstü Tezlerde Bibliyometrik Profili, *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Özel Sayı 3, 122-130.
- Gökovalı, U. (2007). Coğrafi İşaretlerin Ekonomik Etkileri: Türkiye Örneği, *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21 (2), 141-160.
- Güdü Demirbulat, Ö. ve Tetik Dinç, N. (2017). Sürdürülebilir Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, *SOİD Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14 (2), 20-30.
- Gül, M. ve Gül, K. (2018). Kırsal Kalkınma ve Kırsal Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, *IJSES International Journal of Social and Economic Sciences*, 8 (2), 56-62.
- İnce, M., Gül, H. ve Bozyiğit, S. (2017). Türkiye'de Turizm Pazarlaması Konusunda Yazılan Lisansüstü Tezlerin İçerik Analizi Yöntemi ile İncelenmesi: 1990-2016, *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6 (5), 113-130.
- Jay, T. ve Talor, M. (2013). A Case of Champagne: A Study of Geographical Indications, *Corporate Governance eJournal, Faculty of Law*, 29, 1-31.
- Kan, M., Gülçubuk, B. ve Küçükçongar, M. (2012). Coğrafi İşaretlerin Kırsal Turizmde Kullanılma Olanakları, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (22), 93-101.
- Lee, S. H. (2015). *A Bibliometric Analysis of the Field of Records Management: A Case Study of Records Management Journal, 1989-2013*, (Master Thesis). Toronto: Universty of Toronto.
- Meral, Y. ve Şahin, A. (2013). Tüketicilerin Coğrafi İşaretli Ürün Algısı: Gemlik Zeytini Örneği, *KSÜ Doğa Bil. Derg.*, 15 (4), 16-24.
- Mercan, Ş. O. ve Üzülmmez, M. (2014). Coğrafi İşaretlerin Bölgesel Turizmdeki Önemi: Çanakkale İli Örneği, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 29 (2), 67-94.
- Oğuzbalaban, G. (2019). Termal Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3 (4), 1012-1027.
- Oraman, Y. (2015). Türkiye'de Coğrafi İşaretli Ürünler, *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (1), 76-85.
- Özçoban, E. (2020). İnanç Turizmi Alanında Yayımlanan Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Bibliyometrik Analizi (1998-2019), *Turkish Studies-Social Sciences*, 15 (3), 1363-1375.
- Özkan, F. (2019). Gastronomik Kimlik Oluşturmada Coğrafi İşaretli Ürünlerin Etkisi: Afyonkarahisar Örneği (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pektaş, G. Ö. E., Kahraman, C. ve Alkan, G. (2018). Türkiye'de Coğrafi İşaretler ve İhracat Pazarlaması Açısından Değerlendirilmesi, *Doğu Coğrafya Dergisi*, 23 (39), 65-82.
- Polat Üzümcü, T. (2019). Turizm Eğitimi Alanına Yönelik Bibliyometrik Bir Çalışma, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3 (4), 1433-1449.
- Polat, E., Düzgün, E. ve Yeşiltaş, M. (2019). İklim Değişikliğinin Turizme Etkisini Belirlemeye Yönelik Hazırlanan Tezlerin Bibliyometrik Profili, *GUSBEED Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 10 (Ek Sayı), 240-249.
- Suratno, B. (2004). Protection of Geographical Indications, *IP Management Review*, 2, 87-93.
- Sünnetçioğlu, A., Yalçinkaya, P., Olcay, M. ve Okan, Ş. (2017). Turizm Alanında Yazılmış Olan Gastronomiye İlişkin Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5 (Special Issue 2), 345-354.
- Şahin, E., Akdağ, G., Çakıcı, C. ve Onur, N. (2018). Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalında Yayımlanan Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 30-41.
- Tague-Sutcliffe, J. (1992). An Introduction to Informetrics, Information Processing & Management, 28 (1), 1-3. DOI: 10.1016/0306-4573(92)90087-G.
- Tayfun, A., Küçükergin, F. G., Aysen, E., Eren, A. ve Özekici, Y. K. (2016). Turizm Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlere Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz, *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 1, 50-69.
- Turan, A. (2014). Turizm Konulu Yüksek Lisans Tezlerinin Bibliyometrik Özellikleri (1984-2013), *VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi*, Kuşadası, Aydın, 3-15.

H. Köşker

- TÜRKPATENT (2020). Coğrafi İşaret Bilgilendirme. 5 Ağustos 2020 tarihinde <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/commonContent/CAbout> adresinden erişildi.
- Yazıcıoğlu, İ., Işın, A. ve Yalçın, E. (2019). Coğrafi İşaretli Ürünlerin Gastronomi Turizmi Açısından Değerlendirilmesi, *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 3 (4), 861-871.
- Zografos, D. (2008). *Geographical Indications and Socio-Economic Development*, United Kingdom: Working Paper 3.